

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.39 Цифрові технології
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Протокол № 07 від 10 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Професійна мобільність
Викладач (-і)	Паска Тарас Валерійович, доктор філософії
Контактний телефон викладача	0988386043
E-mail викладача	taras.paska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 14:00-16:00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс “Професійна мобільність” спрямований на підготовку студентів до адаптації в умовах сучасного ринку праці, що динамічно змінюється під впливом цифрових технологій. Програма курсу допоможе студентам розвинути гнучкість, здатність до професійного саморозвитку та ефективного використання цифрових інструментів для підвищення своєї конкурентоспроможності. Метою курсу є формування у студентів ключових компетентностей, необхідних для успішного працевлаштування, міждисциплінарної взаємодії та ефективної комунікації у цифровому середовищі. Особливий акцент робиться на розвитку навичок планування кар’єри, освоєнні сучасних методів професійного навчання та використанні цифрових платформ для управління власним професійним розвитком. Курс поєднує теоретичні знання та практичні завдання, включаючи розробку персонального плану професійного розвитку. Завдяки цьому курсу студенти зможуть ефективно адаптуватися до змін на ринку праці, застосовувати отримані знання у професійній діяльності та впевнено будувати свою кар’єру в умовах цифрової економіки.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: формування у студентів компетентностей, необхідних для адаптації до швидких змін на ринку праці, розвитку здатності до самонавчання, професійного самовдосконалення та ефективного використання цифрових технологій для побудови успішної кар’єри.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити студентів із поняттям професійної мобільності, її роллю в умовах цифрової трансформації суспільства та ринку праці; – навчити аналізувати сучасні тенденції ринку праці та визначати професійні компетенції, які мають попит у цифрову епоху; – розвинути навички планування професійної кар’єри, постановки короткострокових і довгострокових цілей; – розвинути здатність до навчання впродовж життя (life-long learning) і швидкої адаптації до змін у професійній діяльності; – формувати навички міждисциплінарної взаємодії, ефективної комунікації та роботи в умовах багатозадачності; – спонукання студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього фахівця, відповідального ставлення до виконання обов’язків; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 08. Здатність працювати в команді.</p>	

ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 06. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
6		3	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Професійна мобільність: теоретичні засади, методологія, проблемні аспекти.	2		4
Тема 2. Розвиток професійної мобільності в контексті педагогічної теорії та практики.	2		4
Тема 3. Готовність фахівців цифрової освіти до професійної мобільності: основні складові та структура.	2		4
Тема 4. Основні напрями проектування професійної мобільності фахівців цифрової освіти.	2		4
Тема 5. Професійна мобільність фахівця в	2		4

контексті Болонського процесу. Тема 6. Методика діагностування готовності до професійної мобільності.	2		4
Тема 1. Основи професійної мобільності: концепція та значення для майбутніх фахівців.		2	4
Тема 2. Розвиток професійної мобільності в історичній ретроспективі.		2	4
Тема 3. Професійна мобільність в умовах сучасних технологій: вплив цифровізації на розвиток професійних компетентностей.		2	4
Тема 4. Професійна мобільність спеціаліста в умовах Болонського процесу.		2	4
Тема 5. Міжнародні програми мобільності: можливості для фахівців цифрової освіти.		2	4
Тема 6. Професійна мобільність і кар'єрний розвиток: як адаптуватися до змін на ринку праці.		2	4
Тема 7. Стратегії формування готовності до професійної мобільності для здобувачів освіти.		2	4
Тема 8. Розвиток ключових компетентностей для успішної професійної мобільності в цифровому середовищі.		2	4
Тема 9. Аналіз викликів та можливостей професійної мобільності для фахівців у сфері цифрових технологій.		2	4
ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100-бальна система: 60 балів протягом семестру на практичних заняттях, 30 балів за тестування та 10 балів за творчі завдання. Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.		

Шкали оцінювання		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90-100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	не зараховано	FX
1-25		F

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Вимоги до письмових робіт

Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn та творчих завдань.

Творче завдання є видом позааудиторної роботи студентів навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, що виконується на основі самостійного вивчення частини програмового матеріалу або його систематизації та узагальнення, для практичного застосування і завершується представленням результатів на занятті. Зміст, структура, порядок подання та представлення творчих завдань розміщуються на платформі дистанційного навчання та доводяться до відома студентів перед початком його виконання.

Поточний контроль 60 балів (усне та письмове оцінювання).

Тестування 30 балів.

Творчі завдання 10 балів.

Всього 100 балів.

Практичні заняття

Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими

	<p>критеріями: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Загалом за практичні заняття можна отримати 60 балів.</p> <p>Практичні заняття спрямовані на розвиток у студентів практичних умінь і навичок із дисципліни, розв'язання поставлених завдань, їх перевірку та оцінювання. Практичні заняття, за своєю метою і структурою, слугують зв'язком між теоретичним навчанням і практикою, а також передбачають попередній контроль знань студентів. Результати практичних занять враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.</p> <p>На практичних заняттях студенти готують усні доповіді на обрані теми, відповідають на додаткові запитання викладача, доповнюють відповіді один одного, беруть участь в обговоренні практичних питань, виконують творчі завдання та застосовують сучасні інтерактивні методи здобуття знань.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є отримання мінімум 25 балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях.
Підсумковий контроль	Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної дисципліни здійснюється у формі заліку. Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника:

	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Визнання результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* / авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Прокопів Л.М, Салига Н.М./ за заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 400 с.
2. Бардус І. Теоретичні та методичні засади контекстної фундаменталізації професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Харків, 2018. 708 с.
3. Біль М. Мобільність населення: теоретична сутність і видова різноманітність. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 7. С. 645–652.
4. Герасимова І. Формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери: монографія / Ірина Геннадіївна Герасимова; за ред. Л.Б. Лук'янової; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. - Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К». – 2015. – 512 с.
5. Горбатюк Р. Система професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 400 с.
6. Горбатюк Р. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Р. М. Горбатюк. Тернопіль, 2011. 502 с.
7. Даньшева С., Журавльов Ю., Череднік Д. Освіта для кар'єри: на шляху до формування професійно мобільного фахівця. Варшава: Diamond trading tour, 2015. 44 с.
8. Іванченко Є. Професійна мобільність майбутніх фахівців: навч.-мет. посіб. Одеса: СМІЛ, 2004. 120 с.
9. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року. Схвалено розпорядженням КМУ від 12 червня 2019 р. № 419-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>
10. Малишевський О. Дослідження формування професійної мобільності майбутніх інженерів-педагогів у контексті практичної підготовки. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2020. Том 17. № 1. URL: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/130/94>
11. Малишевський О. Формування професійної мобільності майбутнього інженера-педагога комп'ютерного профілю: теоретичні і методичні засади : моногр. / О. В. Малишевський. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2020. 468 с.
12. Ничкало Н. Трансформація професійно-технічної освіти України : монографія / Н. Г. Ничкало. Київ: Педагогічна думка, 2008. 200 с.
13. Освіта впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: монографія / За заг. ред. Л. Прокопів, В. Стинської / Авторський колектив: Л. Прокопів, В. Стинська, Г. Білавич, Б. Савчук, І. Єгорова, В. Ковальчук, Ю. Москаленко, О. Гевко, С. Довбенко, Л. Бандура, І Завулічна, М. Олексюк, Т. Паска, С. Юрченко. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 288 с. ISBN 978-617-8011-39-0
14. Паска Т. Інноваційні методи навчання майбутніх вчителів в умовах гірської школи Українських Карпат. *Цифрова освіта: збірник наукових праць* / за ред. І. Цепенди та О. Будник.

- Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. С. 274-286.
15. Паска Т., Безугла Я., Красильникова І. Інноваційні технології в освіті: можливості для збільшення мобільності студентів і викладачів. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 4 (32). С. 1061-1073. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/10537/10593>
16. Паска Т., Мойсеєнко І., Шапка І. Інноваційні підходи до підготовки педагогів для впровадження сучасних освітніх технологій та стимулювання творчості у здобувачів освіти в Україні. *Академічні візії*. 2024. № 29. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/948/868>
17. Потапчук О. Формування готовності майбутніх інженерів-педагогів до професійної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / О. І. Потапчук. Тернопіль, 2016. 272 с.
18. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
19. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
20. Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність: Постанова КМУ від 12 серпня 2015 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>
21. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Text>
22. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
23. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
24. Про програму Європейського Союзу ERASMUS+. URL: <https://erasmusplus.org.ua/programa-yes-erazmus/pro-programu/>
25. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
26. Прокопів Л. М. Інноваційні педагогічні технології: *навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
27. Свириденко Д. Академічна мобільність: відповідь на виклики глобалізації: монографія / Д. Б. Свириденко; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. 279 с.
28. Сушенцева Л. Формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах: теорія і практика: монографія / Лілія Леонідівна Сушенцева; за ред. Н. Г. Ничкало; Інститут професійнотехнічної освіти НАПН України. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2011. 439 с.
29. Хом'юк І. Теоретико-методичні засади формування базового рівня професійної мобільності майбутніх інженерів: монографія / І. В. Хом'юк. Вінниця : УНІВЕРСУМ–Вінниця, 2012. 380 с.
30. Чепіль М.М. Актуальні проблеми освіти: *навч.-метод.посібник*. Дрогобич: Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012.124 с.

Викладач:

доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Тарас ПАСКА